

DIDAKTIČNI VIDIKI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Samoevalvacijsko poročilo 2018-19

mag.Maša Mlinarič
Pripravila

Petra Korošec, mag.
Ravnateljica

S tem, KAJ ocenjujemo, KAKO vrednotimo rezultate in kako izrazimo rezultate, pošiljamo učencem jasna sporočila o tem:

- česa se je vredno učiti
- kako naj se učijo
- kateri vidiki kakovosti so najvažnejši
- kako dobre dosežke od njih pričakujemo.

(K.B. McBride)

KAZALO

1. Uvod

2. POTEK PROCESA SAMOEVALVACIJE

- 2.1. Izpeljava ugotavljanja samoevalvacijskega profila
- 2.1. Določitev predmeta samoevalvacije
- 2.2 Vzorec
- 2.3 Metoda
- 2.4. Zbiranje podatkov

3. REZULTATI IN INTERPRETACIJA

- 3.1. Didaktični vidiki pisnega ocenjevanja znanja
 - a. Evalvacija pisnega preizkusa znanja glede na veljavnost, objektivnost, težavnost
 - b. Analiza pisnega preizkusa znanja s pomočjo mrežnega diagrama
- 3.2. Terminski raspored pisnega ocenjevanja skozi šolsko leto
- 3.3. Analiza strokovnih aktivov

4. ZAKLJUČEK

5. VIRI

6. Priloge

Obrazci za analizo

1.UVOD

Samoevalvacija je proces notranje evalvacije, kjer ugotavljamo, do kolikšne mere in na kakšen način smo dosegli zastavljene cilje. Izvajamo jo z namenom, da bi ovrednotili in določili učinkovitost, uporabnost ter kakovost izbranega predmeta evalvacije.

Musek Lešnik in Bergant (2001)¹ zatrjujeta, da samoevalvacija pospešuje vsebinsko diskusijo med zaposlenimi, vodstvom organizacije, uporabniki in zunanjimi partnerji. Podaja sliko o organizaciji, kakršno vidijo tako zaposleni kot tudi zunanji uporabniki. Pomaga prepoznati prednosti in slabosti organizacije ter daje prednost tistim področjem, ki potrebujejo temeljitejšo obdelavo. Skozi samoevalvacijo se organizacija uči, sprejema odločitve in ukrepe ter s tem dviguje celovito kakovost delovanja.

Javna šola v skladu s projektom »Zasnova in uvedba sistema ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti vzgojno izobraževalnih organizacij - KVIŽ« in v skladu s priporočili o strukturi samoevalvacijskega poročila (48. in 49. člen ZOFVI; Ur.l. RS 115/03, 36/08) pripravi letno samoevalvacijsko poročilo. Vsebina samoevalvacijskega poročila je predstavljena v obravnavo Svetu zavoda, Svetu staršev in celotnemu učiteljskemu zboru. Rezultati poročila služijo za izhodišče načrtovanja izboljšav na tem področju.

Samoevalvacija je proces, ki ga šola načrtuje in izvaja z namenom opisa in ovrednotenja svojega lastnega delovanja. Zaposleni na OŠ Vencija Perka na ravni prizadevanj po kvalitetnem strokovnem delu že več let izvajamo letne samoevalvacije na več področjih:

- 2008/09 – Oblike diferenciacije,
- 2009/10 – Strokovno izpopolnjevanje in razvoj učiteljev
- 2010/11 – Vzgojno delovanje šole,
- 2011/12 – Ocenjevanje in preverjanje znanja,
- 2012/13 – Uresničevanje Koncepta odkrivanje in delo z nadarjenimi učenci OŠ,
- 2013/14 - Delo po Konceptu dela z učenci z učnimi težavami
- 2014/15 – Profesionalni razvoj učitelja
- 2015-16 - Profesionalni razvoj učitelja (uvajanje ukrepov)
- 2016-17 – Profesionalni razvoj učiteljev - Samoizobraževanje učiteljev
- 2017-18 – Integracija učencev priseljencev

V letošnjem šolskem letu smo pod drobnogled vzeli **DIDAKTIKO PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA**. Vodenje in koordinacijo procesa samoevalvacije je prevzela šolska pedagoginja v sodelovanju z vsemi učitelji.

¹ Musek Lešnik, Kristjan in Katra Bergant. 2001. *Samoevalvacija v vzgojno izobraževalnih ustanovah*. Ljubljana: Inštitut za psihologijo osebnosti.

Letos smo bili deležni tematskega izobraževanja Od načrtovanja do vrednotenja znanja v OŠ, mag. Marta Novak, ZRSŠ (9.-10.10.2018), ki je bilo teoretično izhodišče našega raziskovanja lastne prakse.

Samoevalvacija je dolgotrajen proces, ki rezultatov ne prinese takoj in pomeni začetek dolgoročne strategije razvoja. Posledično ta proces zahteva razvoj organizacije sistema in metod zbiranja podatkov in dokazil. V ospredju pa samoevalvacija zahteva od vseh udeleženi vztrajno in strpno delo, učenje iz lastnih izkušenj ter povečuje ODGOVORNOST za lasten razvoj in uspeh. Po Razvojnem načrtu je ravno odgovornost prioritarna vrednota za letošnje šolsko leto.

»Da bi uspeli v spreminjajočem se in vedno bolj kompleksnem svetu, je bistveno, da šole rastejo, se razvijajo, prilagajajo in prevzemajo pobude za spremembe, da bi lahko nadzorovale svojo lastno prihodnost.« (Stoll, 2006, Leading Schools..)

2. POTEK SAMOEVALVACIJE

2.1. Izpeljava ugotavljanja samoevalvacijskega profila

Slovenska šolska zakonodaja določa, da je v osnovni šoli predmet ocenjevanja le ZNANJE iz posameznih predmetov². Ocenjevanje³ je ustrezno oz. pravično, ko vse učence istega razreda ocenjujemo po istih kriterijih. Učitelj pri ocenjevanju znanja izhaja iz STANDARDOV ZNANJA⁴, ki so zavedeni v učnih načrtih za posamezni predmet. Pri procesu ocenjevanja znanja gre za primerjavo učnega dosežka učenca s postavljenimi standardi znanja. Le-ti pa opredelijo pričakovanja do učenca, cilje ter procese, ki naj jih učenec doseže.

Vsekakor bi bilo najbolje, da so učinkoviti standardi znanja postavljeni tako, da je iz njih razvidno, kaj oz. česa se mora učenec naučiti in kdaj bo ta standard dosežen. Standardi znanja pri nas izhajajo predvsem iz operativnih učnih ciljev⁵ in vsebin, ki naj bi jih učenec dosegel. Če povzamemo, opredeljeno je torej KATERO znanje, sposobnosti in spretnosti, ni pa točno določeno KAKO razlikovat ravni tega znanja, sposobnosti in spretnosti med učenci. V učnih načrtih so opredeljeni vsebinski standardi znanja, manjkajo pa standardi dosežkov, ki bi opredelili, kako dobro je za določeno raven oz. OCENO⁶.

² S preverjanjem znanja se zbirajo informacije o tem, kako učenec dosega cilje oziroma standarde znanja iz učnih načrtov, in ni namenjeno ocenjevanju znanja. Doseganje ciljev oziroma standardov znanja iz učnih načrtov učitelj preverja pred, med in ob koncu obravnave učnih vsebin. Ocenjevanje znanja je ugotavljanje in vrednotenje, v kolikšni meri učenec dosega v učnem načrtu določene cilje oziroma standarde znanja. Učitelj ocenjevanje znanja opravi po obravnavi učnih vsebin in po opravljenem preverjanju znanja iz teh vsebin. (3. člen, Pravilnik o preverjanju in ocenjevanju znanja v OŠ)

³ Ocenjevanje je ugotavljanje in vrednotenje dosežka znanja; v kolikšni meri učenec dosega cilje oz. standarde znanj.

⁴ Standardi znanja opisujejo raven usvojenosti znanja, ki si jo pri pouku prizadevamo doseči. Namenjeni so preverjanju in ocenjevanju znanja. Predvsem pa standardi opisujejo RAVEN usvojenosti učnih ciljev. MINIMALNI STANDARDI ZNANJA pa opisujejo usvojenost, ki je nujno oz. zaželjena za uspešno nadaljnje napredovanje.

⁵ Operativni (operus =konkretno) je zbirka besed/simbolov, s katerimi opišemo nameravane učinke pouka (kaj bo učenec znal, kako bo učitelj ugotovil...); določajo standarde znanja

⁶ M. Žveglič Mihelič. 2017. Metodološki vidiki notranjega preverjanja in ocenjevanja v osnovni šoli. Ljubljana. Pedagoška fakulteta

Učitelj pri preverjanju in ocenjevanju znanja deluje tako, da:

1. Opredeli (operativni) učni cilj oz. vsebinski standard – KAJ?
2. Določi postopke, metode, naloge – KAKO?
3. Izvede ocenjevanje znanja na podlagi standardov in določi merilo – OCENA

2.1. Določitev predmeta samoevalvacije

Pri letošnji samoevalvaciji smo pod drobnogled vzeli pisno ocenjevanje znanja. Rezultat ocenjevanje je ocena, ki vpliva na mnogo stvari: na motivacijo, na sodelovanje učencev, na načine učenja na razvoj sposobnosti in osebnostnih lastnosti učenca. Podrobno nas je z didaktičnega vidika zanimala ustreznost sestave pisnega preizkusa znanja (postopnost, veljavnost, različni tipi nalog, natančnost navodil, obsežnost preizkusa, točkovni sistem – različne taksonomske stopnje, jezikovna in vsebinska ustreznost,...)

Cilj samoevalvacije 2018-19: **DVIG KAKOVOSTI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA**

Merilo kakovosti oz. kako doseči:

1. DIDAKTIČNI VIDIKI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA
Analiza pisnega ocenjevanja
2. RAZPORED PISNEGA OCENJEVANJA ZNANJA
Ustrezno terminsko razporejeno pisno ocenjevanje znanja (vnaprej napovedano, predmetna stopnja)
3. POUČEVANJE
Zapisniki strokovnih aktivov

2.2. Vzorec

V vzorec letošnje samoevalvacije smo glede na strokovno vsebino zajeli le učitelje na naši šoli.

V samoevalvaciji je v okviru strokovnih aktivov sodelovalo **35 učiteljev**, ki tudi sicer sestavljajo pisna ocenjevanja znanja.

2.3 Metoda

Kvalitativne podatke smo zbrali z metodo vprašalnika (neeksperimentalna metoda zbiranja podatkov). Vprašalnik oz. zbirnik smo aplicirali le pri učiteljih.

2.3. Zbiranje podatkov

Podatke smo pridobili z analizo kvantitativnih in kvalitativnih podatkov.

Učitelji so v strokovnih aktivih analizirali pisno ocenjevanja znanja glede na enoten obrazec oz. vprašalnik:

1. Evalvacijski vprašalnik pisnega ocenjevanja znanja
2. Mrežni diagram pisnega ocenjevanja znanja glede na taksonomske stopnje

Zbiranje podatkov je potekalo v mesecu decembru 2018. Učitelji so po strokovnem usposabljanju mag.Marte Novak, ZRSŠ, od meseca oktobra do decembra 2018 analizirali pisna ocenjevanja znanja. Podatki so bili skladno z namenom samoevalvacije analizirani z osnovnimi postopki deskriptivne statistike: frekvence (f) in odstotki (%). Zaradi tako majhnega vzorca, pa tudi brez kontrolne skupine, bi bila uporaba drugih statističnih postopkov vprašljiva oziroma nesmiselna.

Sestava strokovnih aktivov:

Strokovni aktiv	Sodelujoči učiteljev iz različnih predmetov
1. razred	razredne učiteljice za posamičen razred
2. razred	razredne učiteljice za posamičen razred
3. razred	razredne učiteljice za posamičen razred
4. razred	razredne učiteljice za posamičen razred
5. razred	razredne učiteljice za posamičen razred
Slovenistov	predmetne učiteljice za omenjeni predmet
Anglistov	predmetne učiteljice za omenjeni predmet
Matematikov	predmetne učiteljice za omenjeni predmet
Nemcistov	predmetne učiteljice za omenjeni predmet
Naravoslovni aktiv	predmetni učitelji za NAR, KEM, BIO, GOS
Družboslovni aktiv	predmetni učitelji za ZGO, GEO

Vsi analizirani dokumenti so specifični za našo šolo in kot taki ključni za ugotavljanje stanja in možnih sprememb na področju ocenjevanja znanja.

3. REZULTATI IN INTERPRETACIJA

3.1. Didaktični vidiki pisnega ocenjevanja znanja

a. Evalvacija pisnega preizkusa znanja glede na veljavnost, objektivnost, težavnost

Učitelji so evalvirali pisno ocenjevanje znanja glede na:

- Veljavnost preizkusa: ugotavlja različne vrste znanja (znanja, spretnosti, veščine) + ugotavlja različne taksonomske stopnje
- Objektivnost preizkusa: pri vsaki nalogi so določeni kriteriji in nedvoumno točkovanje
- Težavnost preizkusa: od nalog poznavanja (najlažje) preko nalog razumevanja (težje) do nalog uporabe (najtežje)

Zbirnik

	DA	DELNO	NE	OPOMBE
V »glavi« so zapisani vsi potrebni podatki.	10	2		
Ocenite oblikovne značilnosti preizkusa:				
- preglednost	11	1		
- ustrezna velikost črk in font pisave	11	1		
- dovolj prostora za odgovore	9	3		
- jasnost in čitljivost slikovnega materiala	9	2	1	1.r.=več prostora za slikovni material
Preizkus vsebuje različne tipe nalog (odprte, zaprte, polodprte).	7	2	2	1.r.=še ne znajo brati 3.r.=ni zaprtega tipa nalog, ker ni ustreznih vsebin MAT= ni odprtih nalog
Naloge so razvrščene po tipih in ne po vsebini.	4	5	3	
Navodila za reševanje so natančna, enoznačna.	10	2		
Obsežnost preizkusa je primerna času reševanja.	12			
Točkovni sistem je določen in jasen, tudi pri nalogah z več točkami.	5	5		1+2 r. je opisno (2) ZGO=dodati treba členitev točk po po nalogah
Zastopanost taksonomskih stopenj je smiselna.	8	3	1	2.r.=odčitajo iz slik
Test preverja različna znanja (vsebinska, procesna).	10	2		4.r.=predvsem preverja vsebinska znanja, procesna zgolj 1 naloga
Naloge so jezikovno ustrezne (slovnično, pravopisno, slogovno).	12			
Naloge so logično-pomensko ustrezne.	11	1		
Naloge so strokovno ustrezne in ne vsebujejo strokovnih napak (<i>preverite v sodelovanju z učiteljem</i>).	12			
Test je vsebinsko veljaven - preverja cilje in standarde dol. UN (<i>preverite v sodelovanju z učiteljem</i>).	12			
	81 %	15 %	4 %	

Ugotovitve:

- Ugotavljamo, da na splošno pisni preizkusi znanja v 81 % ustrezajo VSEM KRITERIJEM, 15 % le delno ustreza ter 4 % ne ustreza vsem kriterijem
- Delno ustrezajo oz. delno odstopajo pisni preizkusi na sledečih področjih:
 - razvrščanje nalog po tipu in ne vsebini
 - točkovni sistem
 - smiselna zastopanost taksonomskih stopenj
 - zastopanost različnih tipov nalog
 - test preverja različna znanja (vsebinska, procesna)
- Pisni preizkusi znanja ne ustrezajo kriterijem na sledečem področju:
 - zastopanost različnih tipov nalog
 - zastopanost različnih tipov nalog (odprte, zaprte, polodprte)

Namig v prihodnje:

Pozornost pri načrtovanju in sestavljanju pisnih preizkusov znanja naj bo še bolj usmerjena na:

- *oblikovno: več prostora za odgovore, jasnost&čitljivost slikovnega materiala, ustrezni podatki v »glavi«, preglednost*
- *razvrščanje nalog po tipu in ne vsebini*
- *točkovni sistem*
- *smiselna zastopanost taksonomskih stopenj*
- *zastopanost različnih tipov nalog*
- *test preverja različna znanja (vsebinska, procesna)*
- *zastopanost različnih tipov nalog (odprte, zaprte, polodprte)*

b. Analiza pisnega preizkusa znanja s pomočjo mrežnega diagrama

Učitelji so analizirali pisne preizkuse znanja na podlagi mrežnega diagrama, ki izhaja iz zastopanosti različnih taksonomski stopenj. Ob tem so bili učitelji pozorni tudi na zastopanost vključenih ciljev (standardov znanj) in točkovnik.

	Razred / izbrani pisni preizkus	Taksonomska stopnja			Stolpični prikaz: Zastopanost taksonomskih stopenj v %								
		I. Poznavanje	II. Razum., uporaba	III. sinteza, analiza, evalv.									
1.	Razred MAT	0 ciljev	4 cilji	1 cilj	Opisno ocenjevanje, zato ni točkovnika, na koncu je kriterij v obliki opisnika.								
2.	Razred MAT	1 cilj	2 cilja	1 cilj	<table border="1"> <caption>Data for 3D Bar Chart (Row 2)</caption> <thead> <tr> <th>Stopnja</th> <th>Nizi1 (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I.</td> <td>25</td> </tr> <tr> <td>II.</td> <td>45</td> </tr> <tr> <td>III.</td> <td>45</td> </tr> </tbody> </table>	Stopnja	Nizi1 (%)	I.	25	II.	45	III.	45
Stopnja	Nizi1 (%)												
I.	25												
II.	45												
III.	45												
		3 točke	6 točke	6 točke									
		20%	40 %	40 %									
3.	razred	2 cilja	4 cilji	3 cilji	<table border="1"> <caption>Data for 3D Bar Chart (Row 3)</caption> <thead> <tr> <th>Stopnja</th> <th>Nizi1 (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I.</td> <td>8</td> </tr> <tr> <td>II.</td> <td>15</td> </tr> <tr> <td>III.</td> <td>20</td> </tr> </tbody> </table>	Stopnja	Nizi1 (%)	I.	8	II.	15	III.	20
Stopnja	Nizi1 (%)												
I.	8												
II.	15												
III.	20												
		5 točk	12 točk	16 točk									
		15 %	36 %	49 %									
4.	razred	7 ciljev	6 ciljev	3 cilj	<table border="1"> <caption>Data for 3D Bar Chart (Row 4)</caption> <thead> <tr> <th>Stopnja</th> <th>Nizi1 (%)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>I.</td> <td>65</td> </tr> <tr> <td>II.</td> <td>50</td> </tr> <tr> <td>III.</td> <td>25</td> </tr> </tbody> </table>	Stopnja	Nizi1 (%)	I.	65	II.	50	III.	25
Stopnja	Nizi1 (%)												
I.	65												
II.	50												
III.	25												
		30 točk	22 točk	7 točk									

		51 %	37 %	12 %	
5.	razred	7 ciljev	5 ciljev	1 cilj	
		32 točk	25 točk	7 točk	
		50 %	39 %	11 %	
Slovenisti		11 ciljev	11 ciljev	4 cilje	
		10 točk	23 točk	8 točk	
		24 %	56 %	20 %	
Matematiki 8.razred 1.test PAZI INTERPRETACIJA..II+III JE SKUPAJ V II.		5 ciljev	8 ciljev	2 ciljev	
		11 točk	21 točk	2 točk	
		33 %	62 %	5 %	

	Zgodovina	11 ciljev	11 ciljev	2 cilja	
		22 točk	18 točk	2 točki	
		52 %	43 %	5 %	
	Geografija 9.razred	10 ciljev	11 ciljev	2 cilja	
		14 točk	17 točk	3 točke	
		41 %	50 %	9 %	
	Naravoslovni aktiv Nar 7. r BIO, KEM, NAR, GOS	3 cilji	13 ciljev	3 cilji	
		6 točk	22 točk	4 točke	
		15 %	55 %	10 %	
	Nov test	9 ciljev	10 ciljev	2 cilja	

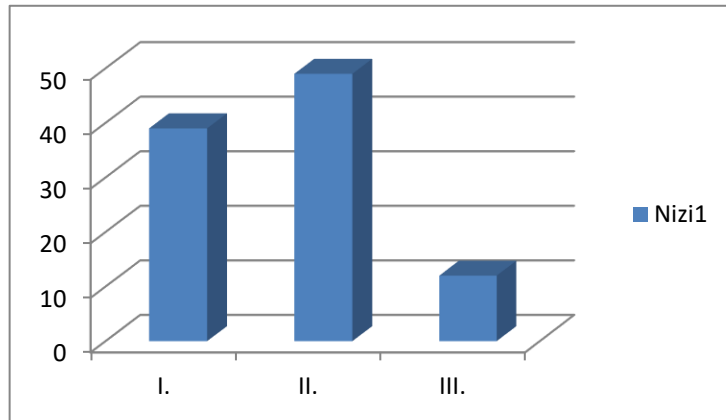
		20	20	2	
		48 %	48 %	4 %	
	Anglisti	8 ciljev	8 ciljev	2 cilja	
		38 točk	30 točk	15 točk	
		46 %	36 %	18 %	
	Nemcisti	9 ciljev	7 ciljev	1 cilj	
		45 točk	27 točk	3 točke	
		60 %	36 %	4 %	

Ugotovitve:

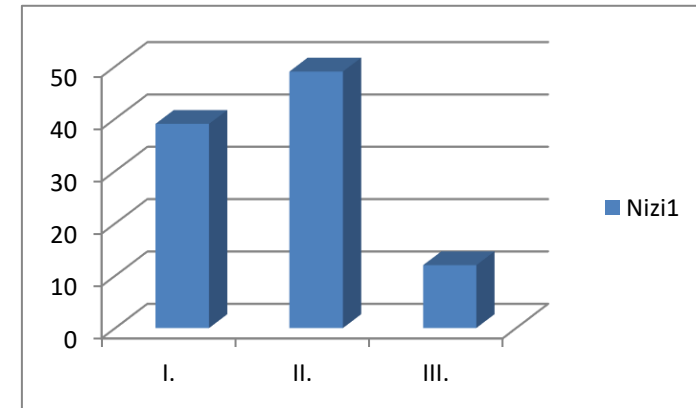
- Na ravni šole ugotavljamo v pisnih preizkusih znanja ustrezno zastopanost taksonomskih stopenj, saj tako na razredni stopnji, kot predmetni stopnji prednačijo naloge I. in II. taksonomske stopnje

Zastopanost taksonomij⁷

Razredna stopnja (2.-5.razred)

Predmetna stopnja (6.-9.razred)

Taksonomija	I. Poznavanje	II. Razumevanje, uporaba	III. Sinteza, analiza
%	39	37	24

Taksonomija	I. Poznavanje	II. Razumevanje, uporaba	III. Sinteza, analiza
%	39	49	12

- Na ravni posamičnih razredov lahko povzamemo, da:
 - 3.razred: glede na točkovnik, učenec pridobi največ točk z nalogo III. taksonomske ravni – potrebno spremeniti
 - 4.razred: glede na točkovnik in cilje, učenec lahko pridobi največ točk iz nalog I. in II. taksonomske stopnje
 - 5.razred: glede na točkovnik in cilje, učenec lahko pridobi največ točk iz nalog I. in II. taksonomske stopnje
- Na ravni posamičnih predmetov lahko povzamemo, da:
 - pri večini predmetov glavnino nalog in točk zajemata I. in II. taksonomska stopnja
 - naravoslovni aktiv: ob ugotovitvi, da je premajhna zastopanost I. taksonomije, so oblikovali in analizirali nov popravljen pisni preizkus, ki ustreza merilom

⁷ Zastopanost taksonomij – velja glede na vsebovane podatke (Glej tabelo/zbirnik zgoraj)

Namig v prihodnje:

- *raba mrežnega diagrama*

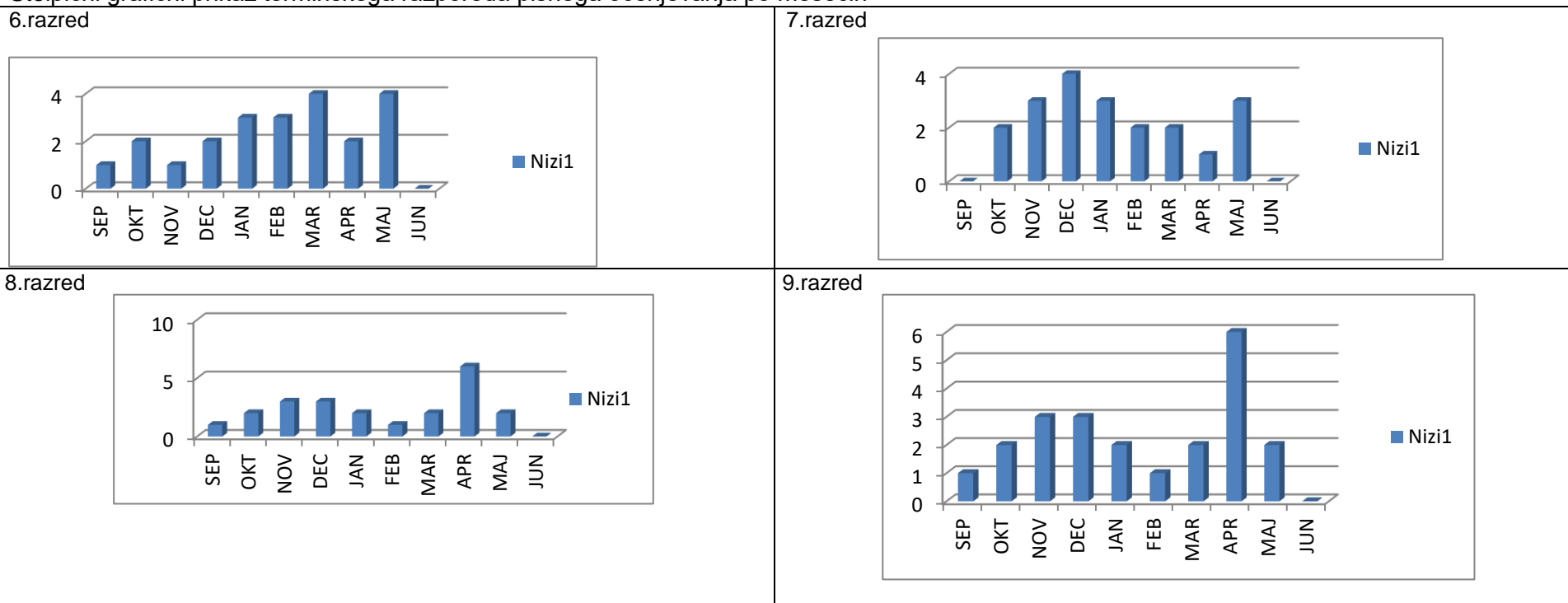
3.2. Terminski raspored pisnega ocenjevanja skozi šolsko leto

Razpored NAPOVEDANIH PISNIH ocenjevanj znanja po mesecih za predmetno stopnjo

RAZ	SEP	OKT	NOV	DEC	JAN	FEB	MAR	APR	MAJ	JUN	SKUPAJ
6		TJA 1	SLJ,MATb 2	MATa,ZGO 2	TJA 1	MAT,SLJ 2	GEO 1	TJn,SLJ 2	TJA, MAT 2	SLJ 1	15
7		ZGO, TJA 2	NAR, MAT,SLJ a 3	GEO, TJN, šno,gkl 4	RUŠ, TJA, SLJa 3	MAT, SLJ 2	ZGO,DKEc 2	TJN 1	MAT, TJA, SLJ 3		20
8	SLJ 1	TJA, ZGO 2	MAT 1	FIZ, TJN 2	RUŠ, KEM,TJA 3	DKE, MAT, BIO 3	SLJ, KEM, ZGO,GEO 4	SLJ, TJN 2	FIZ, TJA, MAT,SLJ 4		22
9	SLJ 1	TJA,ZGO 2	MAT,SLJ,FIZ 3	GEO, KEM, TJN 3	BIO, TJA 2	MAT 1	SLJ, ZGO 2	SLJ, GEO, FIZ,SLJ, TJN,MAT, 6	TJA, KEM 2		22
SKUPAJ	2	7	9	11	9	8	9	11	11	1	78

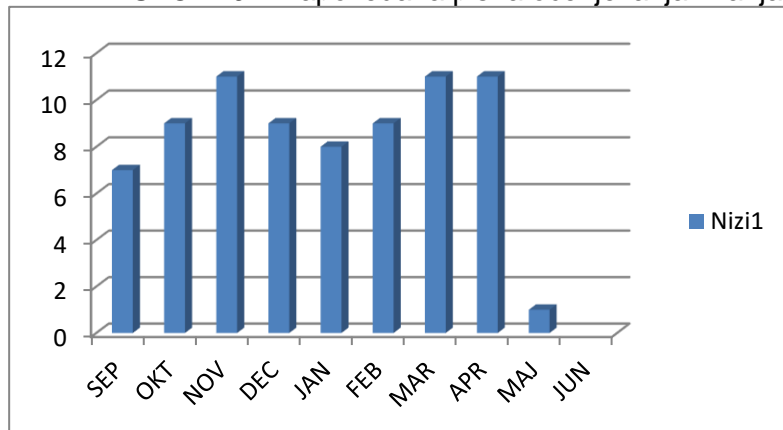
Tabela: Prikaz napovedanih pisnih ocenjevanj za predmetno stopnjo po številu in predmetih mesečno
Vir. eAsistent

Stolpični grafični prikaz terminskega rasporeda pisnega ocenjevanja po mesecih

UGOTOVITVE:

PREDMETNA STOPNJA: napovedana pisna ocenjevanja znanja

- Na ravni šole (PS)
 - Dokaj enakomerna porazdelitev napovedanih pisnih preizkusov
 - Odstopanja oz. dva vrha v mesecu novembru in aprilu
- Na ravni razreda:
 - 9. razred: april 6 pisnih ocenjevanj, 2 tedensko - kar je skladno s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja
 - Ostali razredi imajo normalno porazdelitev, v povprečju do 3 pisna ocenjevanja na mesec

Namig v prihodnje:

- manj je več – racionalizirat število pisnih preizkusov glede na pravilnik (zahtevano št. ustnih in pisnih ocen; en cilj preverjan zgoraj na en način, ni potrebe isti cilj pisno in ustno preverjati oz. ocenjevati)
- 9.razred – porazdelitev pridobivanja ocen tekom leta (pozornost posebej na mesec april-maj)

3.3. Analiza strokovnih aktivov

RAZRED	TEST	UGOTOVITVE		SKLEP
		Šibko (-)	Močno (+)	
1.	MAT	<ul style="list-style-type: none"> Premajhna zastopanost taksonomskih stopenj Omejenost z razl. tipi nalog, ker učenci še ne znajo brati/pisati Neustrezen vrsti red Opisno ocenjevanje posledično – ni točkovnega sistema, na koncu kriterij v opisni obliki 	<ul style="list-style-type: none"> Naloge so logično-poimensko ustrezne 	<ul style="list-style-type: none"> *potreben pregled in popravek pisnih testov za MAT *hitro PREOBSEŽEN TEST, če upoštevamo zastopanost taksonomskih stopenj ter preverjanje zastavljenih ciljev *smiselno ločeni testi po ciljih
2.	MAT	<ul style="list-style-type: none"> Opisno ocenjevanje posledično – ni točkovnega sistema, na koncu kriterij v opisni obliki Premajhna zastopanost taksonomskih stopenj (popravek) 	<ul style="list-style-type: none"> Test zadostuje kriterijem <i>Po končanem pisnem testu ima otrok možnost ustne obrazložitve ob napačnih in manjkajočih odgovorih</i> 	<ul style="list-style-type: none"> *točkovanje je smiselno bolj ob ustnem ocenjevanju, kjer se vrednoti odgovor po že znanih kriterijih *kriterij ocenjevanja – na koncu testa *standard razdeljen na 2 dela, 2 cilja + dodan točkovnik *na testu bo dodan UČITELJEVO POROČILO STARŠEM (kje bi bila potrebna še dodatna vaja)
3.	MAT	<ul style="list-style-type: none"> Test ne zadostuje vsem kriterijem – manjkajo podatki o šoli Neustrezen vrsti red Neustrezno točkovanje – preveč točk glede na cilj 		<ul style="list-style-type: none"> *popravek točkovanja *popravek vrstnega reda nalog
4.	MAT	<ul style="list-style-type: none"> Težavno določanje minimalnih standardov 	<ul style="list-style-type: none"> Raznolikost nalog Upoštevana zastopanost minimalnih standardov Upoštevane različne taksonomske stopnje 	<ul style="list-style-type: none"> *večkrat težava pri določanju MINIMALNIH STANDARDOV (TIT, NAR) *nujno poznavanje Bloomove taksonomije, vendar različno individualno razumevanje (analiza,

				<p>sinteza, vrednotenje)</p> <p>*preveč stremimo zgolj k REPRODUKCIJI znanja oz. le poznavanju</p> <p>*spodbujati učenje učenja</p> <p>*večja pozornost na uporabo mrežnega diagrama</p>
5.	MAT	<ul style="list-style-type: none"> Premajhna zastopanost taksonomskih stopenj, ne vsebuje III. stopnje 	<ul style="list-style-type: none"> Test zadostuje kriterijem 50 % zajemajo minimalno standardi znanja 	* večja pozornost na uporabo mrežne diagrama
SLJ aktiv	SLJ 8.r	<ul style="list-style-type: none"> Število nalog glede na zastopanost taksonomskih stopenj 	<ul style="list-style-type: none"> Test zadostuje kriterijem 50 % zajemajo minimalno standardi znanja 	*večina standardov v UN je minimalnih, temeljnih skoraj ni
NAR aktiv	NAR 7.r	<ul style="list-style-type: none"> Zastopanost nalog, ki preverjajo minimalne standarde znanja je premajhna Potrebno uravnovežiti št. točk, ki preverjajo temeljne standarde znanja Več ciljev ovrednotenih z eno točko Preoblikovati izgled testa (oblikovno) – manjka logotip in vsebina pisnega ocenjevanja Naloge odprtega tipa: enoznačno oblikovana navodila in vprašanja 		<p>*en cilj naj bo ovrednoten z eno točko</p> <p>*poudarjene KLJUČNE BESEDE</p> <p>*več prostora med nalogami</p> <p>*podpora več slikovno ustreznega materiala</p> <p>*ustrezna raba glagolov: razloži, zapiši, poimenuj,...</p>
MAT aktiv	MAT 8.r		<ul style="list-style-type: none"> 50% vseh točk zajemajo minimalni standardi Test zadostuje kriterijem 	<p>*50 %vseh točk preizkusa zajemajo MINIMALNI STANDARDI</p> <p>*(največ) 10 % vseh točk preizkusa zajemajo zahtevnejše naloge</p> <p>*večja pozornost DOLŽINI TESTA</p>
DRU aktiv	ZGO	<ul style="list-style-type: none"> Členitev točk po nalogah 	<ul style="list-style-type: none"> Test zadostuje kriterijem 50% vseh točk zajemajo minimalni standardi 	*** <i>dodati je potrebno členitev točk po nalogah</i>

	GEO	<ul style="list-style-type: none"> • Prostor za odgovore • Razvrščanje nalog po tipih in ne po vsebini 	<ul style="list-style-type: none"> • Test zadostuje kriterijem • 50% vseh točk zajemajo minimalni standardi 	<p>***več prostora med nalogami</p> <p>*večja pozornost razvrščanja nalog po tipih in ne po vsebini</p>
TJA aktiv	TJA 9.r	<ul style="list-style-type: none"> • Razvrščanje nalog po tipih in ne po vsebini (manjše odstopanje) 	<ul style="list-style-type: none"> • Test zadostuje kriterijem • Test sestavljen po zmožnostih (od slušnega razumevanja k nalogam rabe jezika in besedišča, ob koncu bralno razumevanje/pisno sporočanje) - od lažjega k težjemu • 63% od vseh točk zajemajo minimalni standardi 	<p>*učno šibkejšim učencem omogočeno lažje pridobivanje pozitivne ocene (vsaj 50% minimalnih standardov)</p>
TJN aktiv	TJN 9.r IP	<ul style="list-style-type: none"> • Razvrščanje nalog po tipih in ne po vsebini (manjše odstopanje) • Odstopanje točkovni sistem (različne jezikovne sposobnosti) 	<ul style="list-style-type: none"> • 72% od vseh točk zajemajo minimalni standardi 	<p>*učno šibkejšim učencem omogočeno lažje pridobivanje</p> <p>*vrstni red nalog</p>

ZAKAJ MAT? Najbolj jasno opredeljeni standardi znanja in cilji, ki jih je moč vrednotiti in analizirati.

UGOTOVITVE:

➤ Splošne ugotovitve za celo šolo:

- test zadostuje kriterijem
- 50% vseh točk zajemajo minimalni standardi

➤ Razredna stopnja

- hitro PREOBSEŽEN TEST, če upoštevamo zastopanost taksonomskih stopenj ter preverjanje zastavljenih ciljev
- smiselno ločeni testi po ciljih
- na testu bo dodan UČITELJEVO POROČILO STARŠEM (kje bi bila potrebna še dodatna vaja)
- nujno poznavanje Bloomove taksonomije
- preveč stremimo zgolj k REPRODUKCIJI znanja oz. le poznavanju

- spodbujati učenje učenja
- večja pozornost na uporabo mrežnega diagrama

➤ **Predmetna stopnja / strokovni aktivni:**

- večina standardov v UN je minimalnih, temeljnih skoraj ni (SLJ)
- 50 %vseh točk preizkusa zajemajo MINIMALNI STANDARDI (MAT, TJA, TJN), *učno šibkejšim učencem omogočeno lažje pridobivanje pozitivne ocene*
- (največ) 10 % vseh točk preizkusa zajemajo zahtevnejše naloge (MAT)
- večja pozornost DOLŽINI TESTA (MAT)
- dodati je potrebno členitev točk po nalogah (ZGO)
- več prostora med nalogami (GEO)
- večja pozornost razvrščanja nalog po tipih in ne po vsebini (GEO, TJN)

Namig v prihodnje

Povzetek sklepov:

- 1. 50 % vseh točk preizkusa zajemajo MINIMALNI STANDARDI**
- 2. *(največ)10 % vseh točk preizkusa zajemajo zahtevnejše naloge**
- 3. večja pozornost DOLŽINI TESTA - manj je več**
- 4. večja pozornost VRSTNI RED NALOG - po TIPIH in ne po vsebini**
- 5. možnost RS: na testu bo dodan UČITELJEVO POROČILO STARŠEM (kje bi bila potrebna še dodatna vaja)**

4. ZAKLJUČEK

*»Precej je treba vedeti,
preden opaziš,
kako malo veš.« (K.H.Waggerl)*

Sestavljanje pisnih preizkusov znanja zahteva veliko vložene energije, predvsem pa strokovne usposobljenosti učitelja. Pri tem mora učitelj upoštevati veliko dejavnikov: vsebino preverjanja (cilje), opredeliti oz. ločiti temeljna znanja in minimalna znanja. Predvsem pa mora učitelj upoštevati raznolikost tipov nalog, ker prav s tem lahko motivira učence k izkazovanju pridobljenega znanja. Ne nazadnje mora imeti učitelj v mislih ravni zahtevnosti znanja, ki jih naloge preverjajo. S tem, kakšno znanje naloga preverja si najlažje pomagamo s taksonomski stopnjami ter značilnimi pojmi oz. glagoli ob navodilih.

V letošnji samoevalvaciji smo se ukvarjali s tematiko preverjanja in ocenjevanja znanja, podrobneje z didaktičnimi vidiki. Pri tem smo bili pozorni na problem sestave⁸ in sestavljanja pisnih preizkusov znanja predvsem glede:

- oblikovnih podrobnosti⁹
- ravni zahtevnosti znanja
- pomembnosti izbrane vsebine

Na podlagi opravljene analize in mrežnega diagrama pisnih preizkusov znanja bomo tudi v bodoče stremeli, da:

1. 50 % vseh točk preizkusa zajemajo MINIMALNI STANDARDI
2. (največ)10 % vseh točk preizkusa zajemajo zahtevnejše naloge
3. večja pozornost DOLŽINI TESTA - manj je več
4. večja pozornost VRSTNI RED NALOG - po TIPIH in ne po vsebini
5. možnost na razredni stopnji: na testu bo dodano UČITELJEVO POROČILO STARŠEM (kje bi bila potrebna še dodatna vaja)

še nekaj sklepov:

Sklep 1: Manj je več – racionalizirajmo proces ocenjevanja in ga približajmo učencem

Sklep 2 : Načrtovanje takšnih oblik in metod poučevanja, ki učencem pomagajo dosegat učne cilje in izkazovat znanje

Sklep 3 : Terminsko enakomerno razporejeno pisno ocenjevanje tekom celega leta

⁸ veljavnost, objektivnost, težavnost..... postopnost, tip nalog, navodila, obsežnost, točkovni sistem, taksonomska zahtevnost točk, različne vrste nalog

⁹ preglednost, ustrezna velikost pisave, prostor za odgovore, jasnost in čitljivost slikovnega materiala,...

5. VIRI

- Interno gradivo Od načrtovanja do vrednotenja znanja v OŠ, mag.Marta Novak. Novo mesto. ZRSŠ
- M. Žvegljč Mihelič. 2017. Metodološki vidiki notranjega preverjanja in ocenjevanja v osnovni šoli. Ljubljana. Pedagoška fakulteta
- Andreson,...2001. Taksonomija za učenje, poučevanje in vrednotenja znanja. Ljubljana. ZRSŠ.
- M. Lešnik,K.Bergant. 2001. Samoevalvacija v vzgojno izobraževalnih ustanovah. Ljubljana. Inštitut za psihologijo osebnosti.
- Z. Rutar –Ilc . 2003. Pristopi k poučevanju, preverjanju in ocenjevanju. ZRSŠ. Ljubljana

6. Priloge

* Obrazec 1 : Evalvacija pisnega ocenjevanja znanja

	DA	DELNO	NE	OPOMBE
V »glavi« so zapisani vsi potrebni podatki.				
Ocenite oblikovne značilnosti preizkusa:				
- preglednost				
- ustrezna velikost črk in font pisave				
- dovolj prostora za odgovore				
- jasnost in čitljivost slikovnega materiala				
Preizkus vsebuje različne tipe nalog (odprte, zaprte, polodprte).				
Naloge so razvrščene po tipih in ne po vsebini.				
Navodila za reševanje so natančna, enoznačna.				
Obsežnost preizkusa je primerna času reševanja.				
Točkovni sistem je določen in jasen, tudi pri nalogah z več točkami.				

Zastopanost taksonomskih stopenj je smiselna.				
Test preverja različna znanja (vsebinska, procesna).				
Naloge so jezikovno ustrezne (slovnično, pravopisno, slogovno).				
Naloge so logično-pomensko ustrezne.				
Naloge so strokovno ustrezne in ne vsebujejo strokovnih napak (<i>preverite v sodelovanju z učiteljem</i>).				
Test je vsebinsko veljaven - preverja cilje in standarde dol. UN (<i>preverite v sodelovanju z učiteljem</i>).				

* Obrazec 2 : Mrežni diagram

Naloga	Cilji/standardi UN	Zastop anost točk MS	Taksonomska stopnja			Št. točk	% točk
			I. Poznavanje	II. Razum., uporaba	III. sinteza, analiza, evalvacija		
1.							
2.							
3.....							